

Oponentský posudek k bakalářské práci Vztah sociální a pastorační práce

PSP ETF UK, leden 2019

Autorka: Darina Dvořáčková

Vedoucí práce: ThLic. Ing. René Milfait, Th.D.

Počet stran: 71 + 3 přílohy

Cílem bakalářské práce Dariny Dvořáčkové je „představit, porovnávat a zabývat se vzájemným přínosem sociální a pastorační práce na základě jejich paradigmat s důrazem na jejich etické rozměry v oboru profesích“ (s. 1). Bakalářské práce je předložena v oboru teologická etika, a tak je srozumitelné, že srovnání se orientuje právě na oblast etiky. Velký prostor věnuje autorka kupř. etickým kodexům a lidským právům jako průnikovému tématu sociální a pastorační práce. Reflektovat v bakalářské práci vlastní studijní obor je zajímavý počin. Předložená práce ale kvůli příliš širokému záběru a nevyjasněné metodologii zůstává na povrchu a nepřesahuje základní učebnicové představení oboru/ů.

Práce má jednoduchou a logickou strukturu. První kapitola představuje sociální práci, druhá kapitola pastorační práci a ve třetí kapitole přistupuje autorka k jejich srovnání. Hovoří o potřebě vzájemného dialogu mezi oběma obory a o tom, že pracovníci mají spolupracovat na společném díle (s. 60). V závěru pak dochází k tomu, že její výchozí předpoklad se potvrdil a „obě profese se prolínají v oblasti lidských práv, lidské důstojnosti, spravedlnosti a solidarity a jedna druhé mohou být pomocí a oporou“ (s. 66). Exkurz s výkladem podobenství o milosrdném Samařanovi je pěknou ukázkou schopnosti autorky pracovat s biblickým textem. Strukturálně by ale patřil do přílohy a mělo by se zdůvodnit, jak jeho zařazení přispívá k naplnění cíle práce.

Jak bylo zmíněno, autorka chce pracovat s paradigmaty obou oborů. V první části se paradigmaty sociální práce opravdu objeví (1.2.5), ale jde jen o prostý výčet, nikoliv metodologické hledisko. Ve druhé části jsem na paradigmaty nenarazil, zato se zde představuje teologická etika (2.2), sociální nauka církve (2.4) a praktická teologie (2.6). Jejich vazba na hlavní téma kapitoly, pastorační práci, není dobře doložená. Ale i přes tyto metodologické nejasnosti se autorce podařilo vytěžit styčná témata oborů: etika, lidská důstojnost, lidská práva, solidarita a spravedlnost, která rámuje antropologicky („vnímání člověka“ oběma obory). Snad by se mohla odvážit vyslovit se i k tomu, že sociální práce prostě vyrůstá z křesťanské kultury a má tak s pastorační prací generickou spojitost.

Větších či menších chyb a nepřesností je práci řada. Název školy již neobsahuje slova „v Praze“, jak ještě zůstalo na deskách. Rozsah práce překračuje limit 60 stran. Proč jsou zařazeny v příloze dokumenty, které jsou běžně dostupné a nevznikly v souvislosti s prací? U kolektivních zdrojů nejsou vždy uvedeni autoři příslušných kapitol či hesel. Některé používané zdroje nejsou v seznamu literatury, např. texty A. Kříšťana. Objevují se citace bez uvedení odkazu (např. s. 17). Citáty na s. 5 a 24 se opakují. Objevuje se dvojí podoba odkazování (s. 47, 48). Některé citace jsou neúměrně dlouhé (s. 55). V práci se občas objeví gramatická chyby (např. s. 6), ale není jim mnoho. Jazyk je místy krkolomný a ne zcela srozumitelný.

Dochází k použití anachronické terminologie, jako v případě životního minima ve starověku a rehabilitace v podobenství o Samařanovi. Dále, pastorační práce se člověku jistě nevěnuje pouze individuálně (s. 37). Název oddílu 2.5 je nesrozumitelný: teologie nebo náboženství?

Shrnutí: Autorka předložila práci, která využívá relevantní zdroje v přiměřeném počtu. I přes výše zmíněné nedostatky metodologického i formálního rázu se jedná o zacílené pojednání na zvolené téma, proto může být práce přijata k obhajobě. Doporučuji hodnotit za E – dostatečně.

Při obhajobě by autorka mohla zodpovědět tyto otázky:

1. Opravdu platí, že v pastoraci nacházíme „nad rámec sociální práce“ spirituální rozměr (s. 57)? Vždyť dnes se hovoří také o spiritualitě v sociální práci. Diskutujte.
2. Co myslíte novým světovým řádem a globálním řízením ekonomiky (s. 23)?

Petr Jandejsek, Th.D.

18. ledna 2019